

Szerző: Csende Bori Hanga

**Az egri braun-völgyi homokbánya földtani újraértékelése:
szedimentológia, őslénytan és rétegtan metszéspontjában**

Rezümé

Ez a tanulmány az Eger melletti, földtani szakmai közegben jórészt ismeretlen, egykori Braun-völgyi homokbánya, később szemétlerakó, rétegsorát mutatja be. Az elmúlt 50 évben semmilyen földtani vizsgálat nem történt itt, és a földtani térképeken a szarmata korú, nyíltvízi Kozárdi Formáció részeként szerepel. Ez a besorolás kétséges a homokbánya terepi elemzése, szedimentológiai szerkezetei, és fossziliáinak makro- és mikroszkópos vizsgálata alapján. A környező terület folyamatban lévő földtani újratérképezése alapján badeni kort valószínűsítene. Az egykori rétegsornak ma csak egy kisebb szakasza tanulmányozható: a feltárást 9 m vastag, keresztarétegzett, síklemezes, vagy szerkezetmentes, néhol kovásan cementált homokkő, kavicsos homokkő alkotja, melyben 70-20 cm hosszú és 3-6 cm átmérőjű vertikális, gumós-falú és kisebb hálózatos járatok találhatók. A homok vékonycsiszolatos megfigyelése alapján kizárólag vulkáni és hidrotermás kovakőzet eredetű ásvány- és közettöredékeket tartalmaz. Egy szintben kovával átitatott bioklasztos, kagyló és csiga vázakat tartalmazó, márga települ. Jelentős rétegtani információt adó mikrofossziliát nem került elő, de egyes rétegekben változó mennyiségű szivacsstűt és az egyik rétegben egy darab áthalmozott süntüskét leltem. Az ülepedési környezet egy erősen mozgatott vízű, homokos tengerpart, parthomlok lehetett. A márga rétegek csendesebb vizet jeleznek, bár faunájuk egy része biztosan áthalmozott. A megfigyelt őskörnyezet nem illik be egyik jelenleg elfogadott badeni-szarmata formációba sem a környékről. A kevés fosszília (tornyos csigák) alapján a képződmény nagy valószínűséggel brakkvízi, szarmata. A nagyméretű járatok megjelenése a hazai szarmatában nem ismert. További vizsgálatokra van szükség annak érdekében, hogy a képződmény pontos kőzetrétegtani helyzetére fény derüljön.